

Ганна М. Яровенко

Сумський державний університет
<https://orcid.org/0000-0002-8760-6835>

Чжан Хен

Сумський державний університет
<https://orcid.org/0009-0001-2636-7690>

МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ДЕТЕРМІНАНТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ТОРГІВЛІ ТОВАРАМИ ТА ПОСЛУГАМИ

Цифрові технології стали важливим рушієм міжнародної торгівлі, проте емпіричні дані щодо їхнього впливу на торгівлю товарами та послугами залишаються обмеженими. Це дослідження має на меті визначити та кількісно оцінити вплив ключових показників цифровізації на міжнародну торгівлю за допомогою економетричного моделювання. Аналіз базується на міжкраїнних даних та десяти показниках цифровізації, визначених Міжнародним союзом електрозв'язку. Було оцінено чотири моделі множинної регресії для експорту товарів, імпорту товарів, експорту послуг та імпорту послуг. Було реалізовано описову статистику, кореляційний аналіз, діагностику мультиколінеарності та валідаційні тести регресій, а остаточні моделі були отримані за допомогою зворотного виключення. Результати показують, що цифровізація впливає на торгівлю товарами та послугами через різні механізми. Експорт товарів в основному зумовлений доступом до Інтернету для домогосподарств та активними підписками на мобільний широкосмуговий доступ, тоді як імпорт товарів позитивно залежить від проникнення мобільного широкосмугового доступу, але негативно – від значних витрат на мобільний Інтернет. У торгівлі послугами доступність Інтернету відіграє набагато більшу роль. Експорт послуг зростає з ширшим використанням Інтернету, але скорочується зі зростанням вартості мобільного Інтернету. З іншого боку, імпорт послуг обмежується цінами як на мобільний, так і на фіксований широкосмуговий доступ. Активні підписки на мобільний широкосмуговий доступ були визначені як єдиний показник, який залишався статистично значущим у більшості оціночних моделей, що підкреслює їхню роль як універсального рушійного фактору міжнародної торгівлі. Результати підтверджують, що цифрова інфраструктура особливо важлива для торгівлі товарами, тоді як доступність Інтернету є ключовим фактором торгівлі послугами. Дослідження надає емпіричні докази, які можуть підтримати розробку цифрової політики, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності країн у міжнародній торгівлі та зменшення цифрових бар'єрів.

Ключові слова: цифровізація; міжнародна торгівля; експорт товарів; імпорт товарів; експорт послуг; імпорт послуг; регресійний аналіз.